

ค ว า ม ต ร ะ ห นั เป็ น ภั ย ใน วั ฏ ฏ ะ

คนผู้ตระหนี่กลัวความยากจนจึงไม่ให้อะไรๆ แก่ผู้ใดเลย
ความกลัวยากจนนั้นแหละ จะเป็นภัยแก่ผู้ไม่ให้ คนตระหนี่ยอม
กลัวความอดอยากข้าว ความกลัวนั้นแหละ จะกลับมาถูกรบกวนคนพาล
ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

ความตระหนี่เป็นภัยในวิญญู

๑๒

สิ่งที่เป็นบ่อเกิดแห่งความสุขและความสำเร็จในชีวิตของเราทุกคน มีเพียงสิ่งเดียวเท่านั้น คือ “บุญ” ซึ่งจะเป็นเครื่องสนับสนุนให้เราบรรลุวัตถุประสงค์ของการเกิดมาเป็นมนุษย์ เราจะเป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งรูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ คุณสมบัติ มีโอกาสทำความดี ได้พบพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ฟังธรรมของพระพุทธองค์ จนกระทั่งได้มาประพาสปฏิบัติปฏิบัติธรรม และบรรลุถึงความรู้แจ้งอันสูงสุดคือมรรคผลนิพพาน ทั้งหมดนี้ล้วนต้องอาศัยบุญที่สั่งสมเอาไว้ทั้งสิ้น ดังนั้นในชีวิตนี้ควรรีบประพาสปฏิบัติธรรม เก็บเกี่ยวบุญกุศลให้แก่ตนเองให้มากที่สุด

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ปิลาโรโกสิยชาดก ว่า

“มจฺเจรา จ ปมาทา จ	เอวํ ทานํ น ทิยฺยติ
ปญฺญํ อากงฺขมาเนน	เทยฺยํ โหติ วิชานตา
ยสฺสเสว ภีโต น ททาติ	ตเทวาททโต ภยํ
ชिฆจฺฉา จ ปิปาสา จ	ยสฺส ภายติ มจฺฉรี
ตเมว พาลํ ผุสฺสติ	อสฺมี โลกํ ปรมฺหิ จ
ตสฺมา วิเนยฺย มจฺเจรํ	ทชฺชา ทานํ มลาภิกฺกุ
ปญฺญํ หิ ปรโลกสฺมี	ปติภฺจฺจา โหติ ปาณินํ

บุคคลให้ทานไม่ได้ ด้วยเหตุผล ๒ อย่าง คือ ความ

ความตระหนี่เป็นภัยในวิญญู

๑๓

ตระหนี่ ๑ ความประมาท ๑ บัณฑิตผู้รู้แจ้ง เมื่อต้องการบุญ
พึงให้ทานแท้

คนผู้ตระหนี่กลัวความยากจนจึงไม่ให้อะไรๆ แก่ผู้ใด
เลย ความกลัวยากจนนั้นแหละ จะเป็นภัยแก่ผู้ไม่ให้
คนตระหนี่ย่อมกลัวความอดอยากข้าว ความกลัวนั้นแหละ
จะกลับมาถูกต้องคนพาล ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

เพราะเหตุนั้น บัณฑิตพึงครอบงำมลทิน กำจัด
ความตระหนี่เสียแล้ว พึงให้ทานเถิด เพราะบุญย่อมเป็นที่
พึงของสัตว์ทั้งหลายในโลกหน้า”

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าทุกๆ พระองค์ เมื่อจะสร้าง
บารมี พระองค์จะคำนึงถึงทานบารมีก่อนเป็นเบื้องต้น เพราะ
ทานบารมีนั้น จะส่งผลให้มีโภคทรัพย์สมบัติ อำนาจ
ความสะดวกสบายให้เราได้สร้างบารมีอย่างอื่นยิ่งๆ ขึ้นไป
จนกระทั่งบารมีทั้ง ๓๐ ทศเต็มเปี่ยม จะเป็นเครื่องสนับสนุนให้
เราได้บรรลุมรรคผลนิพพาน

หลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ท่านเคยสอนเอาไว้เสมอว่า
“ทานบารมีนี่ยาได้ขาด ถ้าหากขาดทานบารมีแล้ว จะสร้าง
บารมีอย่างอื่น มันก็ไม่สะดวก”

ตัวท่านเองได้สร้างทานบารมีมาตั้งแต่บวช เมื่อบวชใหม่ๆ

ความตระหนี่เป็นภัยในวิภว

๑๔

ออกบิณฑบาต ท่านขาดแคลนเกี่ยวกับเรื่องอาหารหวานคาว ไม่ค่อยมีคนมาใส่บาตรกับท่าน แต่ท่านก็ยังออกบิณฑบาตไปตามปกติถึง ๓ วัน วันที่สามได้ข้าวมาปั้นหนึ่งกับกล้วยผลหนึ่งกลับมาแล้วตั้งใจที่จะลงมือขบฉัน เมื่อเหลือบไปเห็นสุนัขแม่ลูกอ่อนผอมโซ ท่านคิดในใจว่า มันคงหิวเช่นเดียวกับที่เรากำลังหิว จึงแบ่งปันอาหารที่ได้มาในวันนั้นอย่างละครึ่ง ให้ข้าวไปครึ่งปั้นกล้วยครึ่งผล แล้วท่านก็อธิษฐานจิต “ในวันนี้ เราก็กินที่สุดแห่งความหิว สุนัขแม่ลูกอ่อนก็กินที่สุดแห่งความหิว ที่สุดต่อที่สุดมาเจอกัน เราจึงได้สร้างมหาทานบารมี ขออานุภาพแห่งมหาทานบารมีนี้ จงอย่าได้อุดอยากยากจนอีกต่อไปเลย”

และด้วยอานุภาพแห่งมหาทานบารมีในคราวนั้น เพียงแค่ข้าวครึ่งปั้นกับกล้วยครึ่งผล ทำให้ท่านสมบุรณ์ไปด้วยปัจจัย ๔ ได้บำรุงเลี้ยงภิกษุสามเณร ถึงวันละ ๕๐๐ รูป เป็นเวลาหลายสิบปี จนกระทั่งตลอดชีวิตของท่าน เพราะฉะนั้นท่านจึงย้ำบ่อยๆ ว่า จะสร้างบารมีอะไรก็ตามไปเกิด แต่อย่าขาดทานบารมี เพราะทานบารมีนี่จะเป็นเครื่องสนับสนุนให้เราสร้างบารมีอย่างอื่นได้อย่างสะดวกสบาย

*ในสมัยพุทธกาล ครั้งหนึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จไป

ความตระหนี่เป็นภัยในวิญญะ

๑๕

กับพระอานนท์ ทรงชี้ให้ดูเด็กขอทานคนหนึ่ง และตรัสกับพระอานนท์ว่า เด็กขอทานที่มีร่างกายอัมปลักษณ์ผอมโซ น่าเกลียดเหมือนปีศาจคลุกฝุ่นนั้น คืออานันทเศรษฐีในภพชาติก่อน ที่มีสมบัติมาก แต่เป็นคนตระหนี่ ได้สั่งห้ามบุตรหลานทุกคนไม่ให้บริจาคทาน ให้หวงแหนทรัพย์เอาไว้ เพราะกลัวทรัพย์จะหมดไป และได้ฝังทรัพย์ไว้ ๕ แห่ง

เมื่อละโลกไปแล้ว ความตระหนี่ที่เข้าไปครอบงำอยู่ในจิตใจ ห่อหุ้มเหิน จำ คิด รู้ อยู่ในกลางกายละเอียดของอานันทเศรษฐี ดึงดูดให้มาเกิดในตระกูลของคนจันทาลฐานะยากจนหาเลี้ยงชีพด้วยการขอทาน เมื่ออยู่ในครรภ์มารดา ทำให้มารดาเดือดร้อน ไม่ว่าจะไปขอทานที่ไหนก็ขอไม่ได้ เมื่อคลอดออกมาวันไหนที่พ่อแม่พาเขาไปขอทานด้วย วันนั้นก็ขอไม่ได้อีกเหมือนกัน จากเดิมที่จนอยู่แล้ว กระแสความตระหนี่ของลูกยิ่งส่งผลให้เป็นคนจนหนักเข้าไปอีก

พ่อแม่จึงปรึกษากันว่า “ทำไมแต่ก่อนเราขอทานได้ ไม่ว่าจะผ่านไปทางไหนก็มีคนเมตตาสงสาร ให้อาหารมาพอยังชีพได้ แต่เมื่อลูกคนนี้เกิดมา ไปที่ไหนก็อดคัดตลดเวลา” แต่ก็ยังอดทนเลี้ยงดูลูกเรื่อยมา จนกระทั่งลูกเติบโตสามารถที่จะช่วยเหลือตัวเองได้ จึงให้แยกทางออกไปขอทานเลี้ยงชีพด้วยตัวเอง ลูกเลยต้องตะเกียกตะกายไปขอทานเลี้ยงชีพ แม้จะไปที่ไหนก็ตาม

ความตระหนี่เป็นภัยในวิภว

๑๖

ไม่ค่อยได้อาหาร เพราะกระแสแห่งความตระหนี่ที่ซ่อนอยู่ใน
กลางกายนั้นผลักดันสมบัติและดึงดูดวิบัติเข้าหาตัวตลอดเวลา

กระแสแห่งความตระหนี่นี้ ถ้ามองไปตรงกลางด้วย
ธรรมจักษุของธรรมกาย เราจะเห็นเป็นดวงสีดำนๆ เรียกว่า
“กัณห์ธรรม” เป็นธรรมดำที่ครอบงำอยู่ ครอบงำบังคับในเห็น
ในจำ ในคิด ในรู้ ให้เกิดความหวงแหนทรัพย์ เสียหายทรัพย์
และให้เกิดความโลภ มันบังคับกันอยู่ในกลางกาย ซึ่งจะดึงดูด
วิบัติเข้ามา และผลักดันออกไป ใครมีความตระหนี่จะเป็น
อย่างนี้

เมื่อลูกขอทานอดีตอานันทเศรษฐี ตะเกียกตะกาย
ช่วยเหลือตัวเอง ไปจนถึงบ้านเก่าของตัวเอง เกิดระลึกชาติได้ว่า
เราเคยเป็นเศรษฐีมาก่อน เห็นหลานชายกำลังเดินเล่นอยู่ ก็จำ
เรื่องราวในอดีตของตัวเองได้แม่นยำ

ตรงนี้เป็นสิ่งที่น่าคิดว่าสมบัติผลัดกันชม ใครมีบุญก็
สามารถที่จะดึงดูดสมบัตินั้นมาได้ ถ้าใครหมดบุญแล้วไม่สร้าง
บุญใหม่ต่อ ทรัพย์แม้เคยเป็นของตัวเองมาก่อน แต่ไม่อาจที่จะ
ใช้ได้ เหมือนอย่างอดีตอานันทเศรษฐีตอนนี้ เห็นปราสาท
ที่ตัวเคยสร้างมาก่อน เป็นของตัวแท้ๆ สร้างมากับมือ สมบัติฝัง
อยู่ที่ไหนก็รู้ แต่ไม่มีสิทธิที่จะใช้จ่ายได้ เห็นชัดๆ อยู่ตรงหน้า
ก็ยังใช้ไม่ได้ เพราะไม่มีบุญ

ความตระหนี่เป็นภัยในวิญญะ

๑๓

ในที่สุดก็เดินเข้าไปในบ้านนั้น หลานชายของตัวเองแท้ๆ เมื่อเห็นเด็กขอทานหน้าตาอัปลักษณ์เหมือนปีศาจคลุกฝุ่น น่าเกลียดน่ากลัวมาก ก็ร้องไห้ไปบอกพ่อ คือมูลศิริเศรษฐีซึ่งเป็นลูกชายของอานันทเศรษฐี มาเห็นเด็กขอทานเข้าก็ไม่รู้จัก เพราะจำอดีตพ่อของตัวเองไม่ได้ จึงจับโยนออกมาข้างนอก ไม่ให้เข้าบ้าน พระลัมมาลัมพทุทธเจ้าและพระอานนท์เสด็จไปถึง ตรัสให้ลูกชายของอานันทเศรษฐีทราบว่าเป็นพ่อของตัวเองในอดีตชาติ ลูกชายของอานันทเศรษฐีทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า “ข้าพระองค์จะทราบได้อย่างไร” พระบรมศาสดาตรัสว่า “เขาจำที่ฝังสมบัติได้” ในที่สุดก็พาไปชี้ที่ฝังสมบัติได้ถูกต้องทุกอย่าง

เพราะฉะนั้น ความตระหนี่ไม่ดีเลย เพราะจะนำให้เรา มาเกิดในตระกูลที่ยากจนเข็ญใจ ใครที่ชาตินี้ลำบากให้ตั้งใจยัน ทำมาหากินประกอบสัมมาอาชีพอย่างเต็มกำลัง มีทรัพย์แล้วก็ แบ่งส่วนหนึ่งไว้ทำบุญ อีกส่วนเพื่อยังชีพ ทำทั้งงานทำทั้งบุญ ควบคู่กันไป ชีวิตเราจะประสบความเจริญรุ่งเรือง เพราะบุญ ที่เราทำจะดึงดูดสมบัติเข้ามาหา บุญที่อยู่กลางตัวนี้สำคัญ นึกถึงเรื่อยๆ จะทำให้เราสมปรารถนา เราจะได้บรรลุมรรคผล นิพพานเพราะบุญ ฉะนั้นให้หมั่นสั่งสมบุญให้เต็มที่